

RAAD VOOR HET VERBRUIK

ADVIES

Over de wetgeving inzake de perioden van de solden en de sperperiode

Brussel, 26 januari 2017

SAMENVATTING

Per brief van 9 november 2016 heeft de Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's het advies gevraagd aan de Raad voor Verbruik over bepaalde aspecten van de wetgeving inzake de periode van de solden en de hieraan verbonden sperperiode.

De Raad kon geen eensgezind antwoord formuleren op deze vragen.

Over de eventuele verschuiving van de soldenperiode naar respectievelijk februari en augustus

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties en de vertegenwoordigers van de productie en de distributie zijn geen voorstander van een verschuiving van de soldenperiode.

De vertegenwoordigers van de Middenstand geven aan dat een meerderheid van modehandelaars wel voorstander is van een verschuiving, maar dat er binnen de bredere groep van alle handelaars uiteenlopende standpunten bestaan. Daarom verzoeken **zij** de federale overheid om een diepgaand onderzoek uit te voeren naar de mogelijke gevolgen van een verschuiving van de soldenperiodes. Er dient meer bepaald een analyse gemaakt te worden van de grensoverschrijdende concurrentie in het kader van e-commerce.

Over de afschaffing van de sperperiode

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand zijn geen voorstander van een afschaffing van het verbod om prijsverminderingen aan te kondigen tijdens de sperperiode. **Zij** geven wel aan dat er nood is aan een oplossing voor de juridische onzekerheid die ter zake speelt en die ertoe leidt dat de instanties die de controle en de handhaving van de sperperiode dienen te verzekeren, in de praktijk (bijna) niet optreden tegen inbreuken op dit verbod

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn wel vragende partij om de sperperiode af te schaffen. Zij wijzen erop dat vandaag de dag al tal van kortingen worden gegeven tijdens de sperperiode (hoeveelheidskortingen, gezamenlijk aanbod).

De Raad voor het Verbruik, die, op 9 november 2016 door de Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, verzocht werd een advies uit te brengen over de wetgeving inzake de periode van de solden en de sperperiode, is op 26 januari 2017 in plenaire vergadering bijeengekomen, onder het voorzitterschap van de heer Reinhard Steennot, en heeft huidig advies goedgekeurd.

De Raad voor het Verbruik heeft de voorzitter verzocht dit advies over te maken aan de Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en aan de Minister van Economie en Consumenten.

ADVIES

De Raad voor het Verbruik;

Gelet op de brief van 9 november 2016 van de Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's waarin hij de Raad voor Verbruik om een advies verzoekt over de wetgeving inzake de periode van de solden en de sperperiode;

Gelet op de werkzaamheden van de Commissie « Handelspraktijken » voorgezeten door de heer Ducart (Test-Aankoop) tijdens haar vergadering van 10 januari 2017;

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende leden van de Raad : de dames Dammekens (VBO), Frere (Test-Aankoop), Gillis (Unizo), Pint (Comeos) en Rauws (NSZ), en de heer Lesceux (UCM);

Gelet op de deelname aan de werkzaamheden van de volgende deskundigen : de dames De Cort (BV-OECO), Masen (FOD Economie) en Sauveur (BV-OECO);

Gelet op het ontwerpadvies opgesteld door de dames Dammekens (VBO) en Sauveur (BV-OECO);

BRENGT VOLGEND ADVIES UIT:

I. Inleiding

Per brief van 9 november 2016 heeft de Minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's het advies gevraagd aan de Raad voor Verbruik over bepaalde aspecten van de wetgeving inzake (de periode van) de solden en de hieraan verbonden sperperiode.

Artikel VI.25 van het Wetboek van economisch recht bepaalt dat tekoopaanbiedingen en verkopen onder de benaming "solden" of onder een gelijkaardige benaming, slechts toegelaten zijn tijdens bepaalde periodes, nl. van 3 januari tot en met 31 januari en van 1 juli tot en met 31 juli.

Artikel VI.29 van het Wetboek van economisch recht definieert de sperperiode als de periode van een maand die het begin van de solden voorafgaat. Tijdens die periode is het verboden prijsverminderingen aan te kondigen die uitwerking hebben tijdens de sperperiode voor de sectoren van de kleding, de lederwaren en de schoenen.

De minister vraagt aan de Raad voor Verbruik om een advies m.b.t. drie vragen:

- 1) Over de periode van de solden: wat is het advies van de Raad voor het Verbruik over een verschuiving van de soldenperiodes naar respectievelijk februari en augustus ?
- 2) Over het verbod om prijsverminderingen aan te kondigen tijdens de sperperiode: wat is het advies van de Raad voor het Verbruik over de afschaffing van dit verbod ?
- 3) Heeft de Raad voor het Verbruik voorstellen om de reglementering inzake solden te wijzigen of te verbeteren ?

II. Opmerkingen

A. Over de periode van de solden: verschuiving van de soldenperiodes naar respectievelijk februari en augustus

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties en de vertegenwoordigers van de productie en de distributie zijn geen voorstander van een verschuiving van de soldenperiode.

De vertegenwoordigers van de productie en de distributie halen hiervoor onder meer de volgende redenen aan:

- De solden zijn niet langer alleen een seizoensopruiming, het is een commercieel event geworden;
- Het succes van dit commercieel event is voor een stuk te danken aan het feit dat het elk jaar op hetzelfde moment plaatsvindt. De consumenten kijken ernaar uit;
- Consumenten voorzien vaak een budget voor hun aankopen tijdens de solden. Als je de solden in België pas een maand later laat beginnen, is de kans heel erg groot dat deze budgetten naar

handelaars in andere landen zullen verdwijnen. De consument zal niet meer betalen voor een product als hij het (online) bij een bedrijf in een andere lidstaat goedkoper kan krijgen¹.

- De solden periode naar een later moment verschuiven, zal ertoe leiden dat er gedurende een nog langere periode kortingen gegeven worden vb. door voorafgaand aan de soldenperiode hoeveelheidskortingen te geven.

Het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) is wel voorstander van een verschuiving van de soldenperiode en haalt hiervoor onder meer de volgende redenen aan:

- De weersomstandigheden in België zijn veranderd, waardoor de consument zowel zijn zomer- als zijn winterkleding op een later moment nodig heeft en de solden (die een seizoensopruiming betreffen) best worden verschoven;
- Er zijn voldoende communicatiemiddelen om de consumenten te informeren over de verschuiving van de soldenperiode;
- Uit een bevraging door NSZ van leden-handelaars in de sector (kleding, schoenen, lederwaren) blijkt dat de grote meerderheid in deze sector vragende partij is en aandringt op een verschuiving,
- Een verschuiving van de soldenperiode zal er niet toe leiden dat er gedurende een nog langere periode kortingen gegeven wordt aangezien dit voor de meerderheid van de (klein)handelaars financieel niet haalbaar is;
- Een verschuiving zou toelaten aan de consument om een financiële buffer op te bouwen tussen de traditioneel dure maand december en de soldenmaand februari, alsook om te anticiperen op de traditioneel dure maand september door solden aan te kunnen kopen in de voorafgaande soldenmaand augustus.

Gezien het feit dat er binnen de brede groep van handelaars uiteenlopende standpunten bestaan, verzoeken **de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO)** en **l'Union des Classes Moyennes (UCM)** de federale overheid om een diepgaand onderzoek uit te voeren naar de mogelijke gevolgen van een verschuiving van de soldenperiodes. Er dient meer bepaald een analyse gemaakt te worden van de grensoverschrijdende concurrentie in het kader van e-commerce.

Uit een bevraging van UNIZO en UCM bij leden-handelaars (uit alle sectoren, niet enkel mode) blijkt immers dat een meerderheid van modehandelaars wel voorstander is van een verschuiving, maar dat het grootste deel van de niet-mode gerelateerde handelaars de timing van de huidige soldenperiodes wenst te behouden.

Bovendien geven verschillende handelaars (uit mode en andere sectoren) aan dat andere factoren een belangrijke rol spelen, die het uiteindelijke resultaat (negatief) kunnen beïnvloeden. De voornaamste overwegingen die onderzocht moeten worden in het kader van een eventuele verschuiving van de soldenperiodes zijn :

- het al dan niet voortbestaan van de sperperiode : een wijziging aan de reglementering van de sperperiode zal immers onvermijdelijk gevolgen hebben voor de solden. Indien de sperperiode afgeschaft zou worden, kunnen/zullen (mode)handelaars de maand voor de solden wel al vrij kortingen aankondigen zonder dat dit verbonden moet worden aan een vorm van

¹ Bijvoorbeeld, in bepaalde lidstaten zijn de solden niet gereguleerd. Maar we merken wel dat in deze staten de solden ofwel voor kerstmis beginnen (Finland), ofwel er net na (UK, Nederland, Zweden, Litouwen, Tsjechië,...).. Idem voor de zomersolden waar vb. Denemarken en Finland de solden al beginnen vanaf begin juni, en Finland vanaf midden juni. De winkels uit deze lidstaten zijn uiteraard ook online toegankelijk voor de Belgische consument.

- koppelverkoop. Als de soldenperiodes verschuiven bestaat er dus geen belemmering voor (grote of kleine) modewinkels om in juli en januari toch al grote kortingen te geven;
- de timing van de soldenperiodes in buurlanden (cfr eveneens voetnoot 1) : de verschuiving van de soldenperiodes kan een concurrentieel nadeel vormen voor Belgische handelaars, specifiek die handelaars in grensregio's, maar ook via online kanalen. Aangezien er in de buurlanden geen of vroegere soldenperiodes gelden, kunnen Belgische consumenten daardoor worden aangetrokken en al vroeger over de grens (online of offline) gaan shoppen;
 - het consumentengedrag : zal de consument meer/anders besteden als de soldenperiode een maand later valt ? Wat als de weersomstandigheden volgend jaar weer anders zijn ? ;
 - de rol (en de verplichtingen) van handelaars ten aanzien van leveranciers en fabrikanten.

NSZ kan zich aansluiten bij dergelijk onderzoek maar geeft aan dat men hierbij voornamelijk rekening dient te houden met de modesector die een aanzienlijk voordeel zou ondervinden n.a.v. een verschuiving (en hiervoor ook duidelijk vragende partij is) terwijl het nadeel van een verschuiving voor andere sectoren veel beperkter zou zijn.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn geen voorstander van een verschuiving van de soldenperiode en geven aan dat zij van oordeel zijn dat er nood is aan een meer flexibel systeem voor de organisatie van solden. **Zij** menen inderdaad dat het huidige systeem moet worden versoepeld door te voorzien in een « à la carte » systeem afhankelijk van de sectoren en producten in kwestie. Zo kan bv. de soldenperiode voor kleding, lederwaren en schoenen verschillen van die van elektrische huishoudapparaten. De handelaar zou deze periodes vrij moeten kunnen bepalen wat een betere mededinging zou bevorderen. Bovendien onderstrepen **deze vertegenwoordigers** dat een consument in februari geen afgeprijsde wintervest meer zal kopen en geen afgeprijsde bikini in augustus.

In sommige EU-landen beginnen de kledingsolden al in december (cfr voetnoot 1). **Deze vertegenwoordigers** wijzen er op dat het vrije verkeer van goederen en diensten de consumenten ertoe zal aanzetten om hun gesoldeerde kleding in het buitenland te gaan kopen.

B. Over het verbod om prijsverminderingen aan te kondigen tijdens de sperperiode

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand zijn geen voorstander van een afschaffing van het verbod om prijsverminderingen aan te kondigen tijdens de sperperiode. De regelgeving is ingegeven vanuit de terechte bescherming van de kleinhandel en een afschaffing zou ertoe leiden dat kleine ondernemingen volledig uit de markt worden geconcurrereerd met een nefaste versraling van de economie tot gevolg.

UCM is niet zo gehecht aan de sperperiode omdat ze momenteel haar doel voorbijschiet. Aankondingen van kortingen bij de aankoop van meerdere artikels in de vorm van een gezamenlijk aanbod zijn tegenwoordig immers het hele jaar door toegestaan en bijgevolg wordt in de praktijk vastgesteld dat heel wat kortingen tijdens de sperperiode worden aangekondigd. Om die reden wil ze dat een ander doeltreffender systeem wordt ingevoerd om de periodes waarin aankondingen van prijsverminderingen (ook in de vorm van gezamenlijk aanbod) worden toegestaan buiten de soldenperiodes.

De vertegenwoordigers van de productie, de distributie en de middenstand geven wel aan dat er nood is aan een oplossing voor de juridische onzekerheid die ter zake speelt, die ertoe leidt dat de instanties die de controle en de handhaving van de sperperiode dienen te verzekeren. in de praktijk (bijna) niet optreden tegen inbreuken op dit verbod.

Deze onzekerheid werd gecreëerd door de Europese rechtspraak² en de Belgische cassatierechtspraak³, waar bepaald werd dat het verbod in strijd is met het Europese recht voor zover het eveneens de bescherming van de consument beoogt.

Deze vertegenwoordigers geven aan dat de wetgever thans uitdrukkelijk aangeeft dat de bepaling van artikel VI.29 van het Wetboek van economisch recht tot doel heeft om ondernemingen te beschermen en de eerlijke mededinging te garanderen. **Zij** vragen dan ook dat de bevoegde ministers maatregelen nemen om deze situatie van rechtsonzekerheid aan te pakken.

De vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties zijn wel vragende partij om de sperperiode af te schaffen. **Zij** wijzen erop dat vandaag de dag al tal van kortingen worden gegeven tijdens de sperperiode (hoeveelheidskortingen, gezamenlijk aanbod). Bovendien halen **zij** aan dat het verbod om prijsverminderingen aan te kondigen tijdens de sperperiode mogelijk strijdig is met het Europese recht, meer bepaald met de Richtlijn oneerlijke handelspraktijken⁴.

C. Voorstellen tot wijziging of verbetering van de reglementering inzake solden

De Raad heeft niet meteen een ander voorstel om de wetgeving inzake solden aan te passen. De toepassing van deze wetgeving in de praktijk daarentegen is soms minder vanzelfsprekend voor zowel consumenten als ondernemingen. In dat kader vraagt **de Raad** om ingelicht te worden over welk gevolg er werd gegeven aan de guidelines inzake prijsverminderingen die midden 2015 door unaniem door de Raad werden voorgesteld.⁵

² EHJ 2011 C-288/10 (Wamo tegen JBC e.a.) en C-126/11 (Inno tegen UNIZO e.a.)

³ Cass. 2 november 2012

⁴ Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005

⁵ Advies RvV 484 van 25 juni 2015 - http://economie.fgov.be/nl/binaries/484_tcm325-270345.pdf